

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.20.212/2013/4.szám

A Kúria a dr. Gyarmati Judit ügyvéd által képviselt felperesnek a Mihály Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mihály Róbert ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pest Megyei Bíróságnál 10.P.25.151/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.179/2012/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 24. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra térítsen meg az államnak 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes mint végrehajtást kérő kérelmére az adóssal szembeni végrehajtási eljárásban az alperes egyéni végrehajtóként járt el, és 2003. szeptember 16. napján ingóságot (számítógépet) foglalt le, amit az adós őrizetében hagyott. A 2004. április 19. napján kelt intézkedésével a lefoglalt ingóságra 2004. május 14. napjára tűzte ki az árverést, amely azonban sikertelen maradt. A felperes végrehajtási kifogást nyújtott be, amelyben az alperesnek az árverés kitűzése miatti késedelmes eljárását sérelmezte. A bíróság jogerős határozatával a végrehajtási kifogásának - e részében - helyt adott és megállapította, hogy az alperes jogszabálysértően késedelmeskedett az árverés kitűzésénél. Az adós az időközbeni végelszámolásra figyelemmel megszűnt, a jogutódlás megállapítására irányuló eljárásban az alperes és a felperes erre irányuló kérelmét - az utóbbi jogutódként az alperest jelölte meg - a bíróság jogerősen elutasította és az eljárás szüneteléséről rendelkezett.

A felperes módosított keresetében 28.177 forint kára megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a végrehajtás az alperes felróható késedelme és kirívóan szakszerűtlen eljárása

miatt hiúsult meg. Kára az elmaradt árverési vételárból - időközben a végelszámolás során bejelentett követeléséből 11.097 forint megtérült - és az alperes részére kifizetett díjból és költségekből áll.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a végrehajtási eljárás során a Vht. szabályai szerint járt el, és az általa lefolytatott eljárásban nem terheli eredménykötelem. Elismerte, hogy a felperes által előterjesztett végrehajtási kifogás elbírálása során a bíróság megállapította, hogy az árverés kitűzésekor késlekedett, de álláspontja szerint ez a mulasztás a végrehajtás kimenetelét nem befolyásolta. A kártérítési felelősség feltételeinek a vizsgálata csak erre az esetre vonatkozhat, mert a felperes jogorvoslattel nem élt az alperes más intézkedésével szemben. Vitatta a kár összegét, a felperes erre vonatkozó állítását, és az okozati összefüggés fennállását is. Hivatkozott a felperes kárenyhítési kötelezettségére is, mert a végelszámolási eljárásban a felperesnek a követelését be kellett volna jelentenie.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a 2003. szeptember 10-i sikeres foglalást követően az alperes valóban késlekedett az árverés kitűzésével, azonban a felperes kétséget kizáróan nem bizonyította, hogy az eltelt idő alatt következett be a kára, de annak összezszerűségét sem. Az adóssal szembeni követelés független volt a végrehajtó intézkedésétől, mulasztásától, az adós tartozásáért az alperes nem tehető felelőssé. A végrehajtó csak azért a kárért felel, amit bizonyíthatóan a Vht. szerinti eljárása során okozott. A felperesnek kellett bizonyítani, hogy az alperes a Vht. szabályait oly módon megszegve járt el, hogy az neki ténylegesen kárt okozott. Önmagában a késedelmes ügyintézés károsodást nem jelent. A végrehajtás során a felperes által megfizetett költségek olyan szükségszerű kiadások, amelyeket az alperessel szemben nem érvényesíthet kárként.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Megállapította, hogy a felperes egyetlen alperesi intézkedése - ténylegesen e tárgyban tanúsított mulasztása - miatt élt végrehajtási kifogással; ez az ingóárverés elrendelése volt. A kártérítési felelősség tekintetében tehát kizárólag az ingóárverést tehetette vizsgálat tárgyává a bíróság. Mire a felperes a végrehajtási kifogást előterjesztette, az adóssal a végelszámolás eredményeként a cégnyilvántartásból törölték, és a megszűnés miatt 2004. március 22. napjától kezdve végrehajtás már nem volt folytatható. Tény, hogy az adósnak 2003. november 21. napján 161.973.000 forint vagyona volt, de azt a közgyűlés határozata szerint felosztották. Rámutatott arra, hogy a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján az őt terhelő kötelezettség folytán a felperesnek kellett volna bizonyítani, hogy a lefoglalt

számítástechnikai eszköz a becsértéken értékesíthető lett volna. Ennek ellentmond magának a felperesnek a magatartása, aki az árverés leállítása érdekében terjesztett elő végrehajtási kifogást. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen állapította meg, hogy a végrehajtás eredménytelenségéből eredő kár és az alperesnek az adott perben vizsgálható mulasztása között az okozati összefüggés hiányzik. Megállapította, hogy a felperes vagyonában bekövetkezett értékcsökkenésként csak az az összeg lenne számítható, ami a jogerős fizetési meghagyásban szerepelt, csökkentve az adós elismert, időközbeni teljesítésével, mert az alperes ennek végrehajtására folytatott eljárást. Sem a végrehajtási eljárás egyes részelemei kapcsán fizetendő illeték, sem a különböző esetenként a végrehajtás elrendelése, majd szünetelése után felmerült postaköltségek kárként nem érvényesíthetők, mert kártérítés címén azt a költséget kell megtéríteni, ami a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és abban annak hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adást, vagy „új eljárás elrendelését” kérte. Hivatkozott arra, hogy a kereseti kérelmei többségét el sem bírálta a jogerős ítélet, jogsértően alkalmazta a Ptk. 349. §-a szerint a rendes jogorvoslat kimerítésére vonatkozó rendelkezést. Állította, hogy az alperesnek a Vht. több rendelkezése megsértésére alapozta a keresetét, mert a késedelman kívül mulasztásokra, szakszerűtlenségre, kötelezettség megtagadására is hivatkozott és a bíróság csak az alperes késedelmes eljárását bírálta el, ezért kiegészítésre vonatkozó kérelmet is előterjesztett, amely még folyamatban van. A rendes jogorvoslat kimerítésének elmulasztása csak akkor állapítható meg, ha a felperest a jogorvoslat lehetőségéről tájékoztatták és azzal adott határidőn belül nem élt. A felperes az adott ügyben minden jogorvoslati felhívással élt és téves a Ptk. 349. §-ának olyan értelmezése, hogy csak azokat a jogsértéseket kell vizsgálni, amelyekre vonatkozóan a bíróság a kifogást már elbírálta. Az alperes részéről több olyan mulasztás történt, amelyről a felperes csak a végrehajtási ügy szünetelésének megállapítása után, illetve a per elsőfokú tárgyalás során szerzett tudomást. A végrehajtó szakszerűtlen árverési intézkedésére is hivatkozott a felperes a végrehajtási kifogásában. Ennek elbírálása során az elsőfokú bíróság a számítógép sikertelen árverezése helyett a végrehajtót beszédési megbízási cselekményre kötelezte, amely határozat ellen a felperes fellebbezett, mert hatékonyabb intézkedést kért. A másodfokú bíróság mellőzte az alperes beszédési megbízásra kötelezését, és miután a felperes a kiegészítési kérelmében kérte a végrehajtó más cselekményre kötelezését, a bíróság e kiegészítési kérelmet elutasította.

A Monori Városi Bíróság értesítette a felperest a végrehajtási eljárás első fokon kimondott megszüntetéséről, a felperes a

megszüntetés „valódi okaként” a végrehajtó jogellenes magatartásának megjelölését és a költségekkel való elszámolását kérte, amely kérelmet a bíróság érdemi indokolás nélkül megtagadott. Tévesen állapította meg a jogerős ítélet az okozati összefüggés hiányát; az adósnek jelentős vagyona volt, a végrehajtani kért összeg pedig csekély volt, a végrehajtás „kudarcaért” csak és kizárólag a végrehajtó felel, mert késlekedett, mulasztott, szakszerűtlen volt és néhány év után jogsértő indokolással megtagadta a kötelezettségét. Jogsértő az az ítéleti megállapítás, hogy a végrehajtó a felperes kifogása miatt nem tudta elárverezni a számítógépet, mert a kifogásnak a Vht. 222. §-a szerint a végrehajtásra nincs halasztó hatálya. Értelmezhetetlen, illetve jogsértő az adós gazdasági határozatának az összefüggésbe hozatala az alperes kártérítési felelősségével. Az ítélet a lefoglalt számítógéppel összefüggésben jogsértően rendelkezik az eladhatóság bizonyítási terhéről; a lefoglalt számítógép forgalomképtelen, a műszaki leírás és más adatok hiányában jogszerűen nem is értékesíthető, illetve annak értékesíthetősége nincs semmilyen összefüggésben a per tárgyával. Az ítélet jogsértően mellőzte azt a felperes által többször előadott tényt, miszerint „a végrehajtó szakszerűtlenül járt el, amikor egy 162 milliós vagyomból csak egy ócska számítógépet talált, amit ténylegesen egyetlen egyszer sem árverezett”. Ezért is elfogadhatatlan, hogy a végrehajtást kérő bizonyítsa bármely lefoglalt ingóság értékesíthetőségét. A felperes a számítógép lefoglalását és árverezését szakszerűtlensége miatt amúgy is kifogásolta. Az ítélet jogsértően nem foglalkozott a számítógép felperesnek történő, a Vht. 134. §-a szerinti átadásának elmulasztásával sem. A jogerős ítélet jogsértően hivatkozott a kár bekövetkeztének a hiányára; az alperes késedelmes ügyintézése miatt az eredeti követelés és járuléka a mai napig nem lett behajtvva és ez a jövőben sem várható, mert az adós időközben megszűnt, de akár elévülésre is hivatkozhatna. A jogerős ítélet jogsértően hivatkozott arra, hogy a felperes a végrehajtás folytatása érdekében elmulasztott kérelmet beterjeszteni. A bíróság az adós megszűnése után, az elévülés beálltát követően mondta ki jogerősen a végrehajtás szünetelését, ezt követően értelmetlen olyan kérelmet beterjeszteni, amely az eljárás folytatására irányul. A jogerős cégbírósi végzés az adóst jogutód nélkül szüntette meg. Iratellenesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a felperes nem kérte az adós esetében a jogutód megállapítását. A bíróság a végzése indokolásában az eljárás szüneteléséről döntött, melyet azzal indokolt, hogy a cégnyilvántartásból törölt cégnek nincs jogutódja.

A másodfokú bíróság a fellebbezésre vonatkozó jogszabályok megsértésével hozta meg a másodfokú döntését, az indokolási kötelezettségének nem tett eleget, mert a felperes a fellebbezésében a bizonyításra vonatkozó szabályok megsértésére, illetve az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló több

jogszabály téves alkalmazására hivatkozott, de erre vonatkozó indokolás nem lelhető fel a másodfokú döntésben.

A kárösszagszerűsége vonatkozásában is jogsértő megállapításokat tett a jogerős ítélet, amikor azt állapította meg, hogy a végrehajtással kapcsolatos illeték és költség nem a végrehajtandó összeg része. A jogsértő végrehajtásból eredő kárnak része a végrehajtással meg nem térült valamennyi költség és illeték is. A végrehajtó elmulasztotta a végrehajtási eljárásban behajtani a lerótt illetéket, az ítéleti megállapítással ellentétben az is a kár egy része. A kárként jelentkező összegszerűségnek része a fellebbezési illeték is, amit az adós végelszámolásával kapcsolatban a cégbíróságnál lefolytatott kárenyhítést célzó, egyébként jogszerűen nem is fellebbezhető bírói döntés fellebbezése során fizetett ki.

A másodfokú bíróság tárgyaláson hozta meg a döntését, annak megtartása teljesen felesleges volt, mert kérdést, pontosításra irányuló felhívást nem jelölt meg, a felperest képviselő ügyvéd álláspontját sem kérte ki, a tárgyalás tartása csak a felperesi perköltségek indokolatlan növekedését eredményezte, annak más szerepe nem volt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes keresetében annak a kárnak a megtérítését kérte, amely állítása szerint abból származott, hogy a végrehajtási eljárásban az alperes jogszabálysértően járt el, amikor késedelmesen rendelte el az ingóárverést.

A végrehajtás a bírósági eljárás része. Az önálló bírósági végrehajtó közhatalmi feladatot lát el. Az ennek során okozott károkért a Vht. 236. §-ának (1) bekezdése értelmében saját személyében felel. A felelősségére azonban, mivel közhatalmi feladatot lát el, a Ptk. 349. §-a (1) bekezdésének rendelkezései az irányadóak. A felperes keresete ennek megfelelően közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányult, ezért a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a kár megtérítésének a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében meghatározott speciális törvényi feltételei, valamint a szerződésen kívül okozott kárért való általános polgári jogi felelősségnek a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti együttes feltételei fennállnak-e. Ezek bármelyikének a hiánya ugyanis a kereset elutasítását eredményezi. A végrehajtó eljárásával okozott kár megtérítése iránti kereset elbírálásánál az igényérvényesítés feltételeként a kár elhárítására alkalmas rendes

jogorvoslatnak a Vht. 217. §-a szerinti végrehajtási kifogás minősül.

Az eldöntendő kérdés az volt, hogy az alperes, aki a végrehajtást kérő kérelme alapján elrendelt végrehajtási eljárás során végrehajtóként járt el, a felperes által sérelmezett magatartásával okozott-e kárt a felperesnek.

A felperes tévesen hivatkozik a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az alperes több, a Vht-be ütköző magatartását sérelmezte a perben. Az elsőfokú bíróságnak a kereset pontosításával kapcsolatos felhívására - amelyben arra hívta fel a felperest, hogy jelölje meg, hogy az alperes mely magatartásai miatt állítja, hogy azok okozati összefüggésben okozták a kárát (2. számú végzés) -, a felperes bejelentette, hogy a végrehajtás a végrehajtó felróható késedelme és kirívó szakszerűtlensége okán hiúsult meg, az eredmény elmaradása kifejezetten csak a végrehajtó mulasztásának és szakszerűtlenségének tudható be. A személyes meghallgatása során arra hivatkozott; „az alperes magatartása késedelem miatt volt jogellenes és ezzel okozati összefüggésben keletkezett a károm, tekintettel arra, hogy volt kb. egy éve, hogy bármit tegyen ebben az ügyben, a lefoglalást követően sem járt el a lefoglalt ingóság végrehajtása érdekében, hanem addig várt, amíg végül is az alperes végelszámolással megszűnt és nem volt már behajtható a követelésem” (7. számú jegyzőkönyv).

A felperes perben tett fent idézett nyilatkozataiból az állapítható meg, hogy a felperes az alperesnek az árverés kitűzése miatti késedelmére alapozta a jogellenes magatartását, amely a kárát okozta, ezért helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperesnek e mulasztását kellett vizsgálni a kártérítő felelősség fennállta szempontjából. Ezért tévesen hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a jogerős ítélet nem vizsgálta meg a felperes valamennyi állított tényelődását az alperes mulasztásairól; azokat ugyanis nem kellett, hanem csak azt, amelyre az alperes kártérítő felelősségét alapította.

Miután tehát az alperes késedelmes eljárását az ingóárverés kitűzésével kapcsolatban sérelmezte a felperes, ezért helyesen e tekintetben kellett vizsgálni a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésében és a Ptk. 339. §-ában írt feltételek fennállását, és ezeknek az anyagi jogi szabályoknak a tartalma adta a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a bizonyítási kötelezettséget. Ennek alapján pedig a felperesnek kellett bizonyítani, hogy az alperes jogellenes magatartásával, az árverés késedelmes kitűzésével neki kárt okozott.

A felperes, mint végrehajtást kérő kérelmére megindult végrehajtási eljárás során az alperes több intézkedést tett, és miután az adósnak a pénzügyi intézménynél kezelt összegre történt intézkedése eredménytelen volt, az ingó foglalásáról rendelkezett, majd nem vitásan késedelemmel intézkedett az árverés kitűzéséről. Ugyanakkor ennek az árverésnek a sikere, eredményessége nem tudható, olyan

állítás nem tehető, hogy az árverés korábbi időpontban történő lefolytatása esetén, akárcsak részben is eredményes lett volna, azaz befolyt volna az az összeg, amelyet az adóson a felperes végrehajtási kérelme alapján végrehajtani akartak.

Az alperes késedelmes árverési kitűzése jogszabálysértő magatartás, ami a kártérítés szempontjából csak akkor jogellenes, ha azzal kárt is okozott. Az említett késedelem önmagában jogellenes nem lehet, de azért sem, mert a felperes nem bizonyította, hogy a késedelem nélkül, a korábbi árverés kitűzésével sikeresen lebonyolódott volna az árverés. A felperes tehát azt sem bizonyította, hogy az alperes mulasztásával okozati összefüggésben van kára és az milyen összegű. A jogerős ítélet tehát helyesen állapította meg, hogy az alperes kártérítési felelőssége nem állapítható meg a kártérítési felelősség feltételeinek hiányában.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében arra helyesen hivatkozik, hogy a végrehajtási kifogásnak nincs halasztó hatálya a végrehajtásra, a másodfokú bíróság azonban nem a végrehajtási kifogás előerjesztését értékelte a terhére, hanem azt a nyilatkozatát, amelyet a végrehajtási kifogásában a már kitűzött árverés leállítása érdekében terjesztett elő.

Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a végrehajtási eljárásban a felperes által kifizetett költségek (illeték, postaköltség) az alperessel szemben kárként nem érvényesíthetők, mert a felperes vagyonában bekövetkezett értékcsökkenésként (kárként) csak az az összeg értékelhető, amely a jogerős és végrehajtható határozatban szerepelt.

Tévesen hivatkozik a felperes arra, hogy az adós végelszámolására vonatkozó adatoknak az adott kártérítési felelősség vizsgálatánál nem volt jelentőségük; e tekintetben a 2006. évi IV. törvényben [Gt. 68. § (1) bekezdés] szabályozott speciális jogutódlásra figyelemmel a felperes érvényesíthette a társasággal szembeni eredménytelen végrehajtás miatt fennmaradt követelését a jogutódokkal szemben. [A végelszámolás során megszűnt gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén, a megszűnő társaságot terhelő kötelezettség alapján fennmaradt követelés a társaság megszűnésétől számított öt éves jogvesztő határidő alatt érvényesíthető a gazdasági társaság volt tagjával (részvényesével) szemben].

Nem volt jogszabálysértő a fellebbezésnek a másodfokú eljárás során tárgyaláson történt elbírálása a Pp. 243. §-ának (1) bekezdése alapján, mert a tárgyaláson kívüli elbírálásra a Pp. 256/A. §-ának (1) bekezdésében írt feltételek fennállása esetén van lehetőség, és az adott esetben ezek nem álltak fenn.

A jogerős ítélet az ítélet indokolási kötelezettségét nem sértette meg, és a jogvita elbírálásához szükséges körben a bizonyítást lefolytatta és a bizonyítékokat helytállóan értékelte, így e körben sem állapítható meg jogsértés.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles a felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéket megfizetni az államnak.

Budapest, 2013. július 17.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Török Judit s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

kúriai tisztviselő

HM